

[Finansministeren.]

statens bygge- og anlægsvirksomhed tjener samfundsnyttige formål. Meget store beløb medgår til trafikudviklingen, og iøvrigt går en stor del til undervisningsformål, til skoler, tekniske skoler, højskoler, samt til uafviselige socialt og sundhedsmæssigt begrundede opgaver. Som et eksempel kan jeg henvise til den forfatning, vort sindsygevæsen efter alle sagkyndiges udsagn befinder sig i. Der ligger her opgaver, som vi vanskeligt kan forsvare at udskyde på ubestemt tid. I 1954 skete der til trods herfor en ny nedskæring af disse udgifter, og jeg tror ikke man kan gå meget længere i den retning.

Hovedvægten i regeringens forslag ligger derfor på forholdsregler, der kan standse den stigning i forbruget, der har været i gang indtil nu. Midlerne er besparelser og skatteforhøjelser.

I den offentlige debat om årsagerne til valutaunderskuddet har man fra mange sider i særlig grad hæftet sig ved stigningen i statens udgifter og fremhævet det ønskelige i, at staten går i spidsen med gennemførelsen af besparelser. Jeg har omtalt de beslutninger, der allerede er truffet for at formindske de offentlige anlægsudgifter, og skal herefter gøre nogle bemærkninger om mulighederne for at opnå besparelse på statens driftsudgifter.

Jeg vil dog forinden fremhæve, at det som oftest er stærkt overdrevne forestillinger, der næres om stigningen i statsudgifterne. Fra 1953—54 til 1954—55 kan forøgelsen af de civile driftsudgifter anslås til ca. 100 mill. kr., men heraf skyldes langt den overvejende del, at lønninger og sociale ydelser er blevet forhøjet i takt med indkomsterne i de private erhverv. Det fremgår da også af den økonomiske årsoversigt, at medens stigningen målt i faste priser i det private forbrug fra 1953 til 1954 udgjorde over 1 000 mill. kr., var forøgelsen af det offentliges civile forbrugsudgifter mindre end 50 mill. kr. — altså knap 5 pct. af den samlede forbrugsstigning.

Til trods for denne forholdsvis begrænsede stigning i statens udgifter er det dog rimeligt at begynde med at overveje, om udgifterne kan sættes ned. Jeg vil derfor gennemgå de muligheder, der kan blive tale om her.

I årene efter krigen er der på forskellige vareområder ydet tilskud til nedsættelse af priserne. Udgifterne hertil kulminerede i 1948—49 med næsten 350 mill. kr., men disse ordninger er efterhånden afviklet. Tilbage står alene tilskud til nedbringelse af mælkeprisen, som i indeværende finansår koster 35 mill. kr. Det er regeringens agt at lade denne ordning udløbe, og dette vil bevirke, at mælkeprisen stiger med 9 øre pr. l. Da en sådan prisforhøjelse i særlig grad vil ramme familier med børn, stilles der forslag om at forhøje børnetilskuddene.

Fra forskellig side har man også peget på tilskuddene i henhold til boligstøtteleven som udgifter, der billiggør forbruget, og krævet disse tilskud afviklet på samme måde som de øvrige tilskudsordninger. Den forrige regering har iøvrigt ikke på noget tidspunkt stillet forslag om en afvikling af boligstøttelovgivningen, medens der nu i efteråret på regeringens initiativ blev gennemført en sanering af boligstøtten ved overgang til et fast m²-tilskud.

Det er regeringens opfattelse, at dette spørgsmål ikke kan løses isoleret, men må ses i sammenhæng med hele huslejelovgivningen og de nuværende meget betydelige forskelle i lejen for ejendomme opført på forskellige tidspunkter. De herom stillede forslag skulle tjene til at mindske spændingen mellem de forskellige lejeniveauer. Uden en regulering af lejen i de ældre ejendomme vil det ikke være forsvarligt at forhøje lejen i de nye ejendomme. Selvom regeringen ikke kan gå med til en afvikling, er den på ingen måde uvillig til på grundlag af de fremsatte forslag om husleje- og boligstøtte at forhandle om besparelser. Det må afhænge af forhandlingernes forløb, hvor store besparelser og øgede indtægter der vil tilfalde staten på dette område.